

N:o 145.

Af Herr **F. Pettersson** från Calmar län: *Rörande underdånig anhållan hos Kongl. Maj:t om utredning, huruvida icke reorganisationen af landtmäteri-staten lämpligast kunde ske genom rikets indelning i landtmäteri-distrikt.*

Det är allmänt bekant, att skiftesverket till största delen öfvergått riket och att landtmäteri-korpsens personal i följd deraf behöfver inskränkas. Styrelsen för nämnda korps har också derföre åtskilliga gånger utfärdat varningar till yngre personer att ingå vid ett yrke, som medför föga lofvande utsigter till framtida bergning.

I lagstiftningsväg kvarstår dock utvägen att ingå vid landtmäteri-staten lika öppen som fordom, ehuru med förökade kunskapsfordringar, och lika lofvande som förr äro äfven förespeglingarne om befordran derinom. Skifteslagarne äro byggda på det numera ändrade förhållandet, att stark sysselsättning skulle finnas åt de vid skiftesverket anställda personer. Missförhållandet emellan de grunder, på hvilka lagstiftningen i detta afseende är byggd, och verkligheten framstår i en ganska bevisande dager genom den omständigheten att, hvad jag vill påminna mig, omkring 20 å 30 landtmäteri-auskultanter under år 1868 begärde befordran till så kallade vice kommissions-landtmätare, hvilket dock af korpsens styrelse afslogs på den grund, att någon tillökning af landtmäteri-personalen inom de respektive länen ej erfordrades, och hvilket afslag äfven af Kongl. Maj:t, uppå anförda besvär, godkändes.

Om man å ena sidan ej kan förneka, att detta beslut var välbetäckt af landtmäteri-styrelsen, emedan det ur ingen synpunkt kan blifva nyttigt att tillsätta tjenstemän, som icke allenast sjelfva komma att sakna sysselsättning, utan derjemte skulle minska de knappa inkomsterna för de öfriga, förut anställda; så kan man på andra sidan ej heller förneka, att den enskilda personen, eller den som kvalificerat sig till denna befordran, ej åtnjuter de fördelar han genom författningarne blifvit tillerkänd.

Tillämpas denna befodringsprincip inom landtmäteriet äfven för framtiden — och jag vet ej något skäl, hvarföre den skulle frånträdas, ty anledningarne dertill blifva med tiden allt mera giltiga — så kommer den yngre delen af landtmäteripersonalen att lida en ganska känbar orättvisa, och jag fruktar att det icke stadnar dervid, ty genom detta system — hvilket jag på det högsta *gillar*, såsom landtmäteristaten nu är organiserad — blifva yngre personer afskräckta att ingå på en tjänstemanna-bana, som icke lofvar någon, eller åtminstone en sen befodran. Men skiftesverket i riket är icke *afslutadt*, ehuru det icke kan upptaga alla de händer, som *nu* erbjudas detsamma. Det behöfver ännu, och kommer troligen länge att behöfva personer, ehuru i ett oupphörligt minskadt antal, som egna sig deråt. Skulle åter allmänheten blifva afskräckt att ingå dervid, hvarigenom raka motsatsen mot hvad hittills varit förhållandet inträffar, att landtmäteristaten ej tillräckligt rekryteras, så blir det slutligen *skiftesverket*, som kommer att förlora derpå.

Emellan de båda ytterligheterna: *öfverflöd* eller *brist* på landtmätare, är nödvändigt att använda ett medel, som hämmar det förra och förekommer den sednare. Det ena förorsakar enskild ruin och nekad befodran, anspråk på understöd af Staten än i den ena än i den andra formen, såsom pensionering, gratifikation m. m., det andra medför ogynnsamma resultater för skiftesverket, den verksamaste häfstängen för rikets viktigaste näringsgren, jordbruket.

Jag vet ej flera än ett sätt, på hvilket målet skulle uppnås, och jag utbeder mig att få framställa detsamma.

Om riket indelas i landtmäteridistrikt, med hvar sin landtmätare, skulle den olägenhet, som åtföljer ett för stort antal af nämnde tjänstemän, upphöra och brist deraf för framtiden förekommas. Nästan alla våra tjänstemän i landsorterna hafva bestämde verksamhetsområden: domare, prester, jägmästare, kronofogder, häradsskrifvare, justerare, agronomer, länsmän o. s. v.; hvarföre skulle icke samma system med fördel kunna införas vid landtmäteristaten? Man förspörjer sällan hvarken brist eller öfverflöd på rekryter för de olika tjänstebefattningar jag här ofvan nämnt. Den ena kan hafva ett mera, den andra ett mindre lönande fält för sin verksamhet, detta vore ock den enda olägenhet, om den så kan kallas, med landtmäteridistrikten.

Någon förändring med landtmäteristaten måste emellertid, tyckes mig, vidtagas, hvilket behof också från Representationens sida är insedt, enär den hos Kongl. Maj:t anhållit om en reorganisation af nämnda stat; men deremot är icke det sätt, hvarpå Riksdagen önskar att denna reorganisation

ganisation skall ske, antydt. — Det skulle enligt min tanke icke vara likgiltigt, om Riksdagen äfven häruti gjorde en underdånig framställning.

De hufvudsakligaste anmärkningar, som möjligen kunna göras mot det förslag jag haft äran framställa, vore kanhända, den ena, att delegare i skifteslag ej alltid kunde få den landtmätare de önskade, och den andra, att någon landtmätare inom sitt distrikt möjligen, i anseende till mängden af arbeten, ej nog hastigt kunde utföra derinom förefallande tienstegöromål. Den fördel skiftesdelegare nu anses åtnjuta, nemligen att begära och utse skiftesman, är dock illusorisk, ty *en* delegare kan begära en helt annan landtmätare än de öfriga önska, och dessa, som också nu mera böra öfver valet höras, skola förete något lagligt skäl för sin brist på förtroende till den föreslagne, om de kunna hoppas att blifva den bestämmande parten. Den fördel, som härmed är äsyftad både åt delegare som söka och som icke söka skifte, är i allmänhet icke mycket värderad. Atminstone har, mig veterligen, inom min hemort ingen jordegare begagnat sig af rättigheten att protestera emot det val af förrättningsman en annan hemmansegare gjort. I afseende derpå åter, att landtmätaren ej inom sitt distrikt skulle medhinna göromålen, bör först antagas, att detta tages i betraktande vid distriktsindelningen, och för öfrigt komme nog det egna intresset, som finner sin räkning vid både flit och tillräckligt antal biträden, att utan någons inflytande reglera den saken.

Såsom sakerna nu stå, är dels gifvet och kan dels för framtiden möjligen beräknas, att skiftesverket kommer att handläggas af en alltför talrik, medellös och derföre — ganska möjligt — föga sjelfständig landtmäteripersonal. I hvilkendera handen skiftesverket än faller, är det en förlust, som drabbar icke allenast individen, utan genom tusende sådana — nationen.

I följd af hvad jag nu haft äran anföra, anhåller jag att Riksdagen ville till Kongl. Maj:t ingå med underdånig anhållan,

att Kongl. Maj:t behagade taga i öfvervägande, huruvida icke den af Riksdagen förut i underdånighet föreslagna reorganisation af landtmäteristaten lämpligast och på ett för alla mest tillfredsställande sätt kunde ske genom rikets indelning i landtmäteridistrikt.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles vördsamt.

Stockholm den 25 Januari 1870.

F. Pettersson
från Calmar Län.